

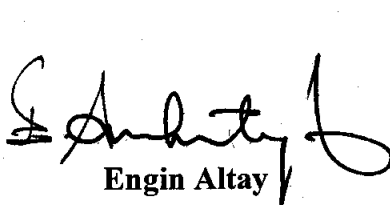

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 31.05.2016
Sayı: 955

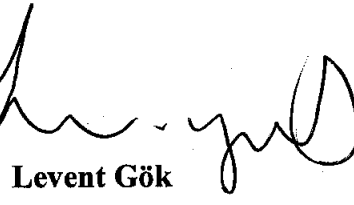
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Van Gölü'nün Korunması Hakkında Kanun Teklifi ile gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

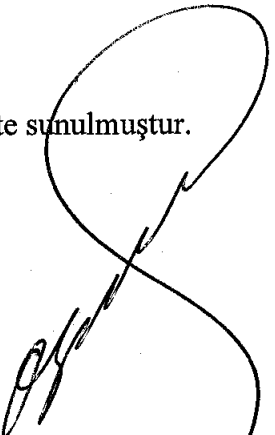
Gereğini arz ederiz. 31/5/2016

Engin Altay

İstanbul Milletvekili

Levent Gök

Ankara Milletvekili

Özgür Özel

Manisa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Tarım, Orman ve Köy İşleri - Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor			
Esas Komisyon	Gevre			
Tarih:	10 Haziran 2013	E.No: 2/1195		
Ysm. Üzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ

31 Mayıs 2016

Numara:

TBMM
GENEL EVRAK

31 Mayıs 2016

No: 54982

GENEL GEREKÇE

Van Gölü veya yöresel adıyla Van Denizi, 3.713 km²'lik alanı ile Türkiye'nin en büyük gölüdür. Van Gölü, aynı zamanda yeryüzündeki en büyük soda gölüdür.

Van Gölü'nün etrafında yaklaşık bir milyon nüfus yaşamaktadır. Bu nüfus ve nüfusun kalkındırılması çabaları Van Gölünün özellikle insan kaynaklı kirlenmesine neden olmuş ve yaşanan çevre sorunlarının artmasına yol açmıştır.

Özellikle havzada yer alan yerleşim birimleri ve bu birimlere ait kanalizasyon şebekeleri, atık su arıtma tesisleri, katı atıklar, küçük ve orta ölçekli sanayi işletmeleri ve tarımsal kirlilikten kaynaklanan nedenlerle Van Gölü gün geçtikçe kirlenmiş ve bu durum ise bölgedeki yaşam kalitesini olumsuz etkilemiştir. Ünlü yazar Yaşar Kemal; her saatte farklı bir renk alan Van Gölü'ndeki maviliğin başka hiçbir göl ya da denizde olmadığını söylemiştir. Buna karşın bugün Van Gölü turkuvaz mavisi olan doğal rengini kaybetmiş ve gri, yer yer açık kahverengine dönmüş durumdadır. Gölün kirlenerek renk değiştirmesinde, kendisine pis su taşıyan derelerle birlikte, kentin atık su arıtma tesisinden çıkan atık suların deşarj edilmesi etkili olmaktadır.

Van Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yapılan bir çalışmada Van Gölü'nü kirleten kaynakların büyük bir kısmının insan kaynaklı olduğu ifade edildikten sonra aşağıdaki tespit ve görüşlere yer verilmiştir:

"1- Söz konusu insan kaynaklı kirliliklerin evsel atıklar, endüstriyel atıklar olduğu ve bunların yerleşim birimlerinden geçen akarsular ve göle döküldüğü noktalarda arıtıma tabi tutulmayan kanalizasyon hatları aracılığı ile göle ulaştığı tespit edilmiştir.

2- Göle akan dere yataklarından inşaat amaçlı kum ve çakıl çıkarılması sonucunda oluşan kum ve toprağın göle taşınması sonucu Askıda Katı Madde miktarının artması ve buna bağlı olarak bulanıklık artışı oluşmaktadır. Bunun neticesinde gölün alt tabakalarına yeterince güneş ışınlarının ulaşmaması sebebiyle dip kokuşmanın artma olasılığı artacaktır.

3- Göl, bataklık, sulak alan, vb. su noktalarının, fiziksel ve kimyasal davranışlarını, bölgenin jeolojik, tektonik, hidrolojik ve hidrojeolojik özelliklerinin yanı sıra iklimsel ve çevresel faktörler kontrol etmektedir. Alanda meydana gelen iklimsel olaylar, gölü besleyen su kaynaklarının kimyasal özelliklerini etkilemekte dolayısı ile gölün kimyasal özelliklerini de değiştirmektedir.

4- Van ilinde su kirliliği ciddi boyutlara ulaşmış ve gittikçe suyun kirlilik yükünün arttığı gözlemlenmiştir. Su kaynaklarının kirlenme nedenleri öncelik sırasına göre evsel atıklar katı atıklar ve zirai atıklardır. Şehir merkezi ve ilçelerin atık sularının %80 ini arıtmadan deşarj etmeleri hem yeraltı hem de yüzeysel suların kirlenmesine yol açmaktadır.”

Van Gölü havzasının vazgeçilmeyecek kadar değerli ve güzel bir coğrafyaya sahip olduğu, su, toprak, insan ilişkileri doğru olarak düzenlenemediğinde ekolojik dengenin hızla bozulacağı hususları göz önüne alındığında Van Gölü’nün korunması ve yeniden eski haline kavuşturulması ve toplumun kullanımına açılması için gerekli tedbirlerin gecikilmeksizin alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

Öte yandan, iklim değişikliği ile birlikte ülkemizin su kaynaklarının risk altında olduğu ve kuraklığın Van Gölü de dahil birçok göl ve dereyi olumsuz etkileyeceği, kuraklığın artacağı bilinmektedir. Bu kapsamda Paris Anlaşması oluşturulmuş ve Türkiye’de taraf olacağını beyan etmiştir. Bölgenin ekosistemi için hayati öneme sahip olan Van Gölü’nün kuraklığa karşı korunması da yaşamın sürdürülebilirliği için hayati öneme sahiptir.

Bu kanun teklifiyle bir koruma alanı oluşturularak Van Gölü ve çevresindeki kirlenmenin önüne geçilmesi, bu alandaki kültürel ve tarihi değerler ile doğal güzelliklerin korunması, sahil şeridinin sahil yolu projesi kapsamında halkın kullanımına açılması ve bölgenin iklim değişikliği riskine karşı dirençli hale gelmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile; Kanunun amacının, Van Gölü Koruma Alanının kültürel ve tarihi değerlerini ve doğal güzelliklerini kamu yararı gözetilerek korumak ve geliştirmek ve bu alanda kirliliği önlemek için uygulanacak esasları belirlemek olduğu düzenlenmiştir.

MADDE 2- Madde ile; Van Gölü'nün korunması amacıyla bir koruma alanının oluşturulması amaçlanmış ve bu koruma alanının sınırlarının, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Van Gölü'ne sınırı olan belediyeler ile ilgili sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütlerinin, görüşleri de alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenmesi düzenlenmiştir.

MADDE 3- Madde ile; Van Gölü Koruma Alanındaki ekosistemi ve tarihi, kültürel değerlerin korunabilmesi için Van Gölü Koruma Planının hazırlanması düzenlenmiştir. Ayrıca söz konusu planın Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde hazırlanacağı düzenlenmiştir.

MADDE 4- Madde ile; Van Gölü Koruma Alanının korunması ve geliştirilmesinde, çevre ve imar mevzuatının uygulanmasında esas alınacak hususlar düzenlenmiştir.

MADDE 5- Madde ile; Van Gölü Koruma Alanında askeri ihtiyaçlar kapsamında kullanılması gereken alanlarda bu kanunla getirilen esasların uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

MADDE 6- Madde ile; diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümlerinin uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

MADDE 7- Madde ile; Kanunla getirilen esasların uygulanmasına ilişkin hususlarda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yönetmelik çıkarma yetkisi ile süresi düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE- Madde ile; Van Gölü Koruma Alanındaki bulunan ve bu kanunla belirlenen esaslara aykırılık teşkil eden yapıların kanunla uyumlu hale getirilmesi için yapılması gerekli çalışmaların Kanunun yürürlük tarihinden itibaren beş yıl içerisinde tamamlanacağı düzenlenmiştir.

MADDE 8- Yürürlük maddesidir.

MADDE 9- Yürütme maddesidir.

VAN GÖLÜ'NÜN KORUNMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1 – Bu Kanunun amacı; Van Gölü Koruma Alanının kültürel ve tarihi değerlerini ve doğal güzelliklerini kamu yararı gözetilerek korumak ve geliştirmek, bu alanda kirliliği önlemek ve sahil şeridinin vatandaşlar tarafından kullanımını sağlamak için uygulanacak esasları belirlemektir.

Van Gölü Koruma Alanı

MADDE 2- Van Gölü Koruma Alanının sınırları, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Van Gölü'ne sınırı olan belediyeler ile ilgili sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütlerinin görüşleri de alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.

Van Gölü Koruma Planı

MADDE 3- Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak Van Gölü Koruma Alanındaki ekosistemi ve tarihi, kültürel değerleri koruyacak şekilde Van Gölü Koruma Planı hazırlanır. Planın çevresel etkileri ve alınacak önlemler planlama aşamasında değerlendirilir.

Van Gölü Koruma Planı bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde hazırlanır.

Genel Esaslar

MADDE 4- Van Gölü Koruma Alanının korunması ve geliştirilmesinde, çevre ve imar mevzuatının uygulanmasında aşağıdaki hususlar esas alınır:

- a) Van Gölü Koruma Alanında yeralan kültürel ve tarihi değerler ve doğal güzellikler muhafaza edilir, doğal yapı korunur ve bu alanın kirlenmesini önleyici tedbirler alınır.
- b) Van Gölü Koruma Alanı bu Kanunun amaçlarına uygun olarak, doğal ve tarihi çevreye uyumu gözetilerek düzenlenir.
- c) Van Gölü Koruma Alanında doğal yaşamın yeniden canlandırılması, mesire yerlerinin geliştirilmesi için gerekli tedbirler alınır.
- ç) Van Gölü ekosisteminde nesli tükenmekte olan türler tespit edilerek koruma altına alınır.

d) Van Gölü'ndeki biyoçeşitliliğin artırılması için yapılacak faaliyetler Devlet tarafından desteklenir.

e) Van Gölü Koruma Alanındaki kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına öncelik verilir.

f) Van Gölü Koruma Alanındaki yapılar bu Kanun hükümlerine ve Van Gölü Koruma Planında belirlenen esaslara göre yapılır, aykırı olanlar ilgili mevzuat çerçevesinde derhal yıktırılır.

g) Van Gölü Koruma Alanı sahil şeridinde turizm ve rekreasyon amacı ile ayrılan alanlara sadece toplumun yararlanmasına ayrılan yapılar yapılabilir ve bu husus tapu sicillerine işlenir. Toplumun yararlanmasına ayrılan bu yapılar amaç dışı kullanılamaz.

h) Van Gölü Koruma Alanında kıyılar sadece kamu yararına kullanılabilir ve bu alanda gölün ekosistemine olumsuz etkisi olacak faaliyetlere izin verilemez.

i) Van Gölü Koruma sahil şeridinde yalnız toplumun yararlanacağı dinlenme, gezinti ve turizm tesisleri ile sahil yolu imar planlarına uygun olmak şartı ile yapılabilir. Koruma Planı kapsamında uygun görülen tesislerin yapım kararı alınmadan önce ilgili mevzuat kapsamında Çevresel Etki Değerlendirmesi yapılır.

j) Van Gölü Koruma Alanında kıyıda ve sahil şeridinde boş alanlar veya boşaltılacak sahalar (i) fıkrasındaki esaslara göre değerlendirilir.

k) Van Gölü Koruma Alanında kömür ve akaryakıt depoları, tersaneler ve sanayi tesisleri kurulamaz.

l) Van Gölü Koruma Alanında hurda gemi ve benzeri araçlar bırakılamaz.

m) Van Gölü Koruma Alanında orman sayılmayan kamu kurum ve kuruluşlarına veya özel mülkiyete ait koru, koruya katılacak alan, çayır, mesire yeri, bostan ve benzeri alanlar ile bitki varlıkları geliştirilerek muhafaza edilir. Bu alanlardaki ağaç varlıklarının yok edilmesi veya tahrip edilmesi yasaktır. Yeşil alan sayılan yerlerde mahalli mahsullerin yetiştirilmesine devam edilir.

n) Van Gölü'ne ve koruma bandı içerisine, düzenli depolama sahası olsa dahi, atıksu deşarjı yapılamaz ve atık dökülemez.

o) Van Gölü ekosistemini ve göl suyu kalitesini olumsuz etkileyen atık depolama sahalarının rehabilitasyonu, atıksu arıtma tesislerinin rehabilitasyonu ve yeni düzenli atık

sahalarının oluşturulması, yeni atıksu arıtma tesisi yapımı gibi alt yapı ihtiyaçları kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde tamamlanır.

p) Van Gölü Koruma Alanında bu Kanun kapsamında yürütülecek faaliyetlerin finansmanı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır.

Askeri ihtiyaçlar

MADDE 5- Van Gölü Koruma Alanında Milli Savunma Bakanlığına tahsisli veya savunma amacıyla kullanılması Genelkurmay Başkanlığınca öngörülen alanlarda bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 6- Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

Yönetmelik

MADDE 7- Bu Kanunla belirlenen esasların uygulanmasına ilişkin hususlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanacak ve Resmi Gazetede yayımlanacak yönetmelikle yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE- Van Gölü Koruma Alanındaki yapıların bu kanunla belirlenen esaslara uygun hale getirilmesi çalışmaları Kanunun yürürlük tarihinden itibaren beş yıl içerisinde tamamlanır.

Yürürlük

MADDE 8- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

